

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

Факультет економіки та екології моря

Кафедра економіки та цифрового бізнесу

Вячеслав ІВАТА

2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

РИЗИК, НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ТА ІНФОРМАЦІЯ
RISK, UNCERTAINTY AND INFORMATION

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

тип дисципліни обов'язкова
обов'язкова / вибіркова

мова(и) викладання українська
українська / англійська

Робоча програма навчальної дисципліни _____

Ризик, невизначеність та інформація

(зазначається повна назва навчальної дисципліни)

є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань _____

05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр і назва)

спеціальності _____

051 Економіка

(шифр і назва)

освітня програма(ми) _____

Міжнародна економіка

(зазначається повна назва освітніх програм)

« _____ » _____ 2026 року. 24 с.

Розробники:

Доцентка кафедри економіки та цифрового бізнесу, к. е. н. Світлана МАРУЩАК

Проект робочої програми навчальної дисципліни узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА», доцентка кафедри економіки та цифрового бізнесу, к.е.н. Лариса ВДОВИЧЕНКО

(підпис)

Проект робочої програми навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри *ЕКОНОМІКИ ТА ЦИФРОВОГО БІЗНЕСУ*

Протокол № 6 від «8» 06 2026 р.

В. о. завідувача кафедри,

доцентка, к. е. н.

 (підпис)

Оксана КОРНІЄНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни розглянуто методичною радою Факультету *ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОЛОГІЇ МОРЯ*

Протокол № 6 від «12» 06 2026 р.

Голова методичної ради,

доцент, к. е. н.

 (підпис)

Вячеслав ІВАТА

ЗМІСТ

ВСТУП	2
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	5
3. Передумови для вивчення дисципліни	5
4. Очікувані результати навчання.....	5
5. Програма навчальної дисципліни.....	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування ...	12
7. Форми поточного та підсумкового контролю	13
8. Критерії оцінювання результатів навчання	18
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	19
10. Рекомендовані джерела інформації.....	20

ВСТУП

АНОТАЦІЯ

В умовах глобальної нестабільності, цифрової трансформації та наростаючої геополітичної фрагментації невизначеність перетворилася на постійну характеристику підприємницького та міжнародного економічного середовища. Здатність економічного суб'єкта своєчасно ідентифікувати загрози, об'єктивно оцінювати ймовірність їх реалізації та вибудовувати ефективну систему управлінських відповідей стає визначальним чинником конкурентоспроможності та довгострокової стійкості в умовах відкритої економіки.

Навчальна дисципліна «Ризик, невизначеність та інформація» охоплює теоретико-методологічні засади аналізу ризику та невизначеності в економічних системах, інструментарій прийняття рішень за умов неповної інформації, сучасні практики ризик-менеджменту на рівні підприємства, а також специфіку ризиків міжнародної економічної діяльності. Програма курсу побудована за двосеместровою структурою: перший семестр присвячено теоретичним основам ризику та ризик-менеджменту в цифровій економіці, другий – ризикам міжнародної економіки, глобальних ланцюгів вартості, ESG-трансформації та управлінню в умовах глобальних шоків. Дисципліна орієнтована на здобувачів вищої освіти спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини», спеціалізації С1.01 «Економіка», освітньої програми «Міжнародна економіка».

За результатами вивчення дисципліни здобувач набуває практичних компетентностей у сфері класифікації та оцінювання ризиків підприємства і міжнародних ринків, застосування кількісних і якісних методів ризик-аналізу, прийняття обґрунтованих управлінських рішень в умовах невизначеності, управління валютними, інвестиційними та геополітичними ризиками, а також розроблення заходів із забезпечення організаційної резильєнтності відповідно до вимог міжнародних стандартів ISO 31000 та COSO ERM.

Ключові слова: ризик, невизначеність, інформаційна асиметрія, прийняття рішень в умовах невизначеності, очікувана корисність, теорія перспектив Канемана–Тверські, Value-at-Risk (VaR), Conditional Value-at-Risk (CVaR), ISO 31000, COSO ERM, цифрова трансформація, цифрові ризики, кіберризики, глобальна невизначеність, валютний ризик, інвестиційний ризик, геополітичний ризик, ESG-ризики, ризики ланцюгів постачання, організаційна резильєнтність, антикризове управління, безперервність бізнесу.

ABSTRACT

In the context of global instability, digital transformation, and growing geopolitical fragmentation, uncertainty has become a permanent feature of the entrepreneurial and international economic environment rather than a temporary condition. The ability of an economic agent to identify threats in a timely manner, objectively assess the probability of their occurrence, and build an effective system of managerial responses is becoming a decisive factor of competitiveness and long-term sustainability in an open economy.

The course «Risk, Uncertainty and Information» covers the theoretical and methodological foundations of risk and uncertainty analysis in economic systems, decision-making tools under conditions of incomplete information, contemporary enterprise risk management practices, and the specific risks of international economic activity. The course follows a two-semester structure: the first semester is devoted to the theoretical foundations of risk and risk management in the digital economy, while the second addresses the risks of the international economy, global value chains, ESG transformation, and crisis management under global shocks. The course is designed for students enrolled in specialisation C1.01 Economics within speciality C1 Economics and International Economic Relations, educational programme «International Economics».

Upon completion of the course, students acquire practical competencies in classifying and assessing enterprise and international market risks, applying quantitative and qualitative risk analysis

methods, making well-grounded managerial decisions under uncertainty, managing currency, investment, and geopolitical risks, and developing organisational resilience measures in accordance with the requirements of international standards ISO 31000 and COSO ERM.

Keywords: risk, uncertainty, information asymmetry, decision-making under uncertainty, expected utility, Kahneman–Tversky prospect theory, Value-at-Risk (VaR), Conditional Value-at-Risk (CVaR), ISO 31000, COSO ERM, digital transformation, digital risks, cyber risks, global uncertainty, currency risk, investment risk, geopolitical risk, ESG risks, supply chain risks, organisational resilience, crisis management, business continuity.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напря підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й; 4-й	3-й; 4-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету https://nuos.edu.ua/studentu/polozhennyanuk/opis-opp/mizhnarodna-ekonomika/	Спеціальність <u>051 Економіка</u> (код та найменування) Освітня програма <u>Міжнародна економіка</u> (найменування)	Семестр	
Індивідуальне науково- дослідне завдання (назва)		6-й; 7-й	6-й; 7-й
		Лекції	
		30 год. 6-й семестр – 15 год. 7-й семестр – 15 год.	10 год. 5-й семестр – 6 год. 6-й семестр – 4 год.
Загальна кількість годин – 150 6-й семестр – 90 7-й семестр – 60		Практичні, семінарські	
		45 год. 6-й семестр – 30 год. 7-й семестр – 15 год.	18 год. 5-й семестр – 14 год. 6-й семестр – 4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання:	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
аудиторних 6-й семестр – 3 7-й семестр – 2.		75 год. 6-й семестр – 45 год. 7-й семестр – 30 год.	122 год. 5-й семестр – 70 год. 6-й семестр – 52 год.
самостійної роботи 6-й семестр – 3 7-й семестр – 2		Вид контролю 6-й семестр – екзамен 7-й семестр – екзамен	
	Форма контролю: комбінована		

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «РИЗИК, НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ТА ІНФОРМАЦІЯ» є формування у здобувачів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ФК 6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ФК 9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

ФК 1.7. Здатність до оцінювання, інтерпретації та синтезу факторів, які визначають оптимальність рішень у сфері міжнародної економічної діяльності підприємств морегосподарського комплексу.

3. Передумови для вивчення дисципліни

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є: _____

Вища математика I та II

(за винятком навчальних дисциплін I курсу I семестру)

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів таких результатів навчання:

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків..

5. Програма навчальної дисципліни

5 СЕМЕСТР

Змістовий модуль 1. Ризик, невизначеність та інформація в умовах цифрової економіки

Тема 1. Ризик, невизначеність та інформація в економічних системах [1]. стр. 4–59

Еволюція наукових підходів до категорій ризику та невизначеності. Концепція Найта: відмінність між вимірюваним ризиком і справжньою невизначеністю. Інформація як економічний ресурс: цінність, асиметрія, ринкові наслідки. Класифікація ризиків: зовнішні та внутрішні, систематичні та несистематичні. Ризик у підприємницькій та торговельній діяльності: специфіка та основні чинники.

Тема 2. Теорія прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності [1]. стр. 230–290

Структура задачі прийняття рішень: альтернативи, стани природи, результати. Критерії прийняття рішень за умов невизначеності: Вальда (максимін), Лапласа, Гурвіца, Севіджа (мінімакс жалю). Теорія очікуваної корисності (фон Нейман-Моргенштерн): аксіоматика, функція корисності. Ставлення до ризику: нейтральне, несприйняття, схильність. Міри ризикоогорожі Ерроу-Прата. Управлінські рішення в умовах ризику.

Тема 3. Інформаційна асиметрія та поведінкові аспекти ризику [5]. стр. с. 30–45; 45–65; 164–173; 100–109; [6].

Асиметрія інформації як ринкова проблема. Несприятливий відбір (Ейкерлоф): ринок «лимонів», наслідки для підприємницьких ринків. Моральний ризик (Холмстрем): принципал–агент, спостережуваність дій. Сигналізування (Спенс) та скринінг (Ротшильд-Стігліц). Теорія перспектив Канемана-Тверські: функція цінності, вагові ймовірності. Когнітивні викривлення у бізнес-рішеннях: ефект обрамлення, якорювання, надмірна впевненість.

Тема 4. Методи аналізу та оцінювання ризиків [1]. стр. 106–188

Ідентифікація ризиків: методи мозкового штурму, SWOT, контрольних списків, аналізу сценаріїв. Якісні методи оцінювання: матриця ймовірність-вплив. Кількісні методи: Value-at-Risk (VaR), Conditional VaR (CVaR), аналіз чутливості. Сценарний аналіз та стрес-тестування для підприємств. Ризик-реєстр та документування ризиків за ISO 31000. Практика оцінювання ризиків у малому та середньому бізнесі.

Тема 5. Економіко-математичні методи моделювання ризику [1]. стр. 291–339

Ймовірнісні моделі та розподіли у ризик-аналізі. Дерево рішень: побудова, розрахунок очікуваної грошової цінності (EMV), застосування у бізнес-рішеннях. Стохастичне домінування першого та другого порядку: критерії та порівняння альтернатив. Метод Монте-Карло: логіка симуляції, застосування для оцінки ризиків проєктів в Excel. Основи статистичного аналізу даних для прийняття рішень під ризиком.

Тема 6. Економічні ризики функціонування суб'єктів господарювання [1]. стр. 60–105; 340–381; [3]. стр. 4–22

Класифікація економічних ризиків підприємства: підприємницькі, фінансові (кредитний, ліквідності, ринковий), операційні, комерційні. Ризики конкурентного середовища: модель п'яти сил Портера у ризик-контексті. Кон'юнктурний ризик: циклічність ринку, прогнозування попиту. Методи управління ризиками: уникнення, зниження, передача (страхування, аутсорсинг), прийняття. Фінансовий аналіз у системі управління ризиками підприємства.

Тема 7. Цифровізація економіки та нові джерела невизначеності [2]. стр. 8–67

Цифрова трансформація бізнесу: можливості та нові ризики. Платформізація ринків: мережеві ефекти, winner-takes-most, ризики залежності від платформ. Цифрові ризики для МСБ: технологічна залежність, регуляторна невизначеність. EU AI Act (2024): класифікація ризиків систем штучного інтелекту, наслідки для підприємств. Регуляторна невизначеність цифрового середовища як чинник підприємницького ризику.

Тема 8. Дані та аналітика в управлінні ризиками [2]. стр. 115–160

Business Intelligence та Big Data як інструменти ризик-менеджменту. Аналітика даних: дескриптивна, діагностична, предиктивна, прескриптивна. Системи підтримки прийняття рішень (СППР) для управління ризиками. Прогнозування ризиків на основі даних: регресійний аналіз, машинне навчання (концептуально). Використання аналітики для управління ризиками торговельного підприємства. Якість даних та ризики прийняття рішень на основі неповної інформації.

Тема 9. Кіберризики та інформаційна безпека [2]. стр. 68–83; 185–188; [3]. стр. 26–30; [4]. стр. 1–14

Класифікація кіберзагроз для підприємств: фішинг, програми-вимагачі, DDoS, витік даних. Інформаційні ризики МСБ: захист комерційної таємниці, персональних даних клієнтів (GDPR). Ризики штучного інтелекту: упередженість алгоритмів, маніпуляція даними, «галюцинації» ШІ. Основи управління кіберризиками: NIST Cybersecurity Framework, ISO/IEC 27001. Побудова базової політики інформаційної безпеки підприємства. Страхування кіберризиків.

Тема 10. Сучасні підходи до управління ризиками та забезпечення стійкості [1]. стр. 382–423; [3]. стр. 23–47; [4]. стр. 10–14

Enterprise Risk Management (ERM): концепція COSO ERM, інтеграція ризик-менеджменту у стратегічне управління. Резильентність організацій: здатність до адаптації та трансформації в умовах потрясінь. Антикризове управління: плани забезпечення безперервності бізнесу (BCP), кризові комунікації. Управління ризиками в умовах воєнного стану: досвід українського бізнесу. Страхування як інструмент управління ризиками підприємства.

6 СЕМЕСТР

Змістовий модуль 2. Глобальна невизначеність та ризики міжнародної економічної діяльності

Тема 11. Глобальна економічна невизначеність та міжнародні ризики [1]. стр. 4–6; стр. 41–71; [2]. стр. 11–52; стр. 54–65; [4]. стр. 22–38; [3]. стр. 205–223

Макроекономічна невизначеність у відкритих економіках: джерела та вимірювання. DSGE-моделі та зовнішні шоки. Концепція «чорних лебедів» (Талеб): непередбачувані події та їх вплив на МЕВ. Макропруденційна політика як інструмент управління системними ризиками. GPR-індекс (Геополітичний ризик): методологія Caldara & Iacoviello, динаміка та інтерпретація.

Тема 12. Валютні та фінансові ризики міжнародної діяльності [2]. стр. 203–290; [3]. стр. 143–169

Типи валютного ризику: операційний (transaction), трансляційний (translation), економічний (operating). Інструменти хеджування: форварди, ф'ючерси, опціони, валютні свопи – порівняльна ефективність. Системний ризик і CoVaR (Adrian & Brunnermeier).

Фінансова стабільність: стрес-тести НБУ, макропруденційні інструменти. Кризи на валютних ринках та механізми їх поширення.

Тема 13. Ризики міжнародної торгівлі та зовнішньоекономічної діяльності [2]. стр. 78–92; стр. 157–202; [3]. стр. 44–74; [4]. стр. 39–48; стр. 69–75

Тарифна невизначеність та торговельні спори (механізми WTO). Транзакційний ризик у зовнішньоторговельних контрактах: вибір умов INCOTERMS 2020 з урахуванням ризик-профілю. Санкційні ризики: класифікація, наслідки для ЗЕД, стратегії адаптації. Ризики виходу на ринок ЄС в контексті DCFTA. Документарний акредитив як інструмент зниження торговельного ризику.

Тема 14. Інвестиційні ризики та ризики міжнародних ринків капіталу [2]. стр. 291–360; [3]. стр. 75–114

Теорія портфеля Марковіца: ефективна межа, диверсифікація, кореляційна матриця. CAPM у міжнародному контексті: β -коефіцієнт, CRP (Country Risk Premium за Дамодараном). Ризики прямих іноземних інвестицій (ПІІ): класифікація, моделі оцінки. Страновий ризик: методологія ICRG, BERI, EIU. Стрес-тестування інвестиційних портфелів.

Тема 15. Геополітичні ризики та економічна безпека держав [4]. стр. 21–119; стр. 188–208; [2]. стр. 54–77; [3]. стр. 234–239

Геополітичний ризик: визначення, вимірювання, канали впливу на ПІІ та торгівлю. Санкційні режими: класифікація, механізми застосування, наслідки для економік. Економічна безпека держави: компоненти, індикатори, стратегії забезпечення. Адаптація зовнішньоекономічної стратегії в умовах геополітичної фрагментації. Кейс: Україна 2022–2024 – ризики та механізми їх подолання.

Тема 16. Ризики глобальних ланцюгів створення вартості та постачання [4]. стр. 164–187; стр. 198–201

Концепція GVC та smiling curve. Supply chain risk: типологія та джерела (природні катастрофи, пандемії, геополітика). Уроки COVID-19 та повномасштабного вторгнення для управління ризиками ланцюгів. Рішення щодо reshoring та nearshoring: операційні та ризикові критерії. «China+1» та «friend-shoring» як стратегії диверсифікації. Позиція України у GVC: ризики та можливості.

Тема 17. ESG-ризики та ризики сталого розвитку [5]. стр. 4–18; [2]. стр. 93–156

Кліматичні ризики: фізичні та перехідні (TCFD-класифікація). Таксономія ЄС та зелені фінанси. Вуглецеве ціноутворення: EU ETS, CBAM – наслідки для українських експортерів. ESG-звітність МНК: стандарти GRI, SASB, ISSB (IFRS S1/S2). Science-based targets та net-zero зобов'язання. ESG-ризики у рішеннях щодо ПІІ та в корпоративному фінансуванні.

Тема 18. Цифрові ризики міжнародного бізнесу та цифрової торгівлі [2]. стр. 459–520

Цифрова торгівля: масштаби, форми, регулювання. Ризики платформної монополізації в міжнародному вимірі (Digital Markets Act ЄС). AI-ризики у міжнародних економічних відносинах: алгоритмічна дискримінація, відповідальність за рішення ПІІ. EU AI Act: класифікація ризиків, compliance-вимоги для міжнародних партнерів. GDPR та захист даних у транскордонному бізнесі.

Тема 19. Системні ризики та економічна резильєнтність [2]. стр. 54–65; [4]. стр. 192–197

Системний ризик: визначення, вимірювання (CoVaR, SRISK), канали поширення. Теорія ігор при неповній інформації: застосування до міжнародних переговорів (концепція BNE). Принципал–агент у міжнародних організаціях: МВФ, Світовий банк, СОТ.

Резильєнтність економічних систем: вимірювання, детермінанти, управління. Оцінка резильєнтності економіки України в умовах тривалого воєнного стану.

Тема 20. Аналіз міжнародних криз та управління ризиками в умовах глобальних шоків [4]. стр. 120–162; [2]. стр. 66–77

Типологія міжнародних криз: валютні, боргові, банківські, пандемічні, геополітичні. Антикризове управління на макрорівні: інструменти МВФ, Світового банку, механізми ЄС. Порівняльний аналіз криз: 2008–2009, COVID-19, геополітичні конфлікти 2022–2024 – уроки для МЄВ. Управління ризиками в умовах глобального шоку: від ідентифікації до відновлення. Програма МВФ для України: умовність, траншева структура, ризики виконання.

Тематичний план навчальної дисципліни

№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		усього	лек.	пр.	СРС	усього	лек.	пр.	СРС
6 СЕМЕСТР									
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Ризик, невизначеність та інформація в умовах цифрової економіки									
1	Ризик, невизначеність та інформація в економічних системах	10	2	4	4	10	1	1	8
2	Теорія прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності	10	2	4	4	10	1	1	8
3	Інформаційна асиметрія та поведінкові аспекти ризику	9	2	4	3	9	1	1	7
4	Методи аналізу та оцінювання ризиків	9	2	4	3	9	1	2	6
5	Економіко-математичні методи моделювання ризику	7	1	2	4	7	–	2	5
6	Економічні ризики функціонування суб'єктів господарювання	11	2	4	5	11	1	2	8
7	Цифровізація економіки та нові джерела невизначеності	9	1	2	6	9	–	2	7
8	Дані та аналітика в управлінні ризиками	9	1	2	6	9	–	1	8
9	Кіберризики та інформаційна безпека	9	1	2	6	9	1	1	7
10	Сучасні підходи до управління ризиками та забезпечення стійкості	7	1	2	4	7	–	1	6
Разом за ЗМ 1		90	15	30	45	90	6	14	70
РАЗОМ за 6 семестр		90	15	30	45	90	6	14	70
7 СЕМЕСТР									
Модуль 2									
Змістовий модуль 2. Глобальна невизначеність та ризики міжнародної економічної діяльності									
11	Глобальна економічна невизначеність та міжнародні ризики	6	2	1	3	6	1	–	5
12	Валютні та фінансові ризики міжнародної діяльності	6	2	2	2	6	1	1	4
13	Ризики міжнародної торгівлі та зовнішньоекономічної діяльності	6	1	2	3	6	–	1	5
14	Інвестиційні ризики та ризики міжнародних ринків капіталу	6	2	2	2	6	1	1	4
15	Геополітичні ризики та економічна безпека держав	6	1	1	4	6	–	–	6
16	Ризики глобальних ланцюгів створення вартості та постачання	6	1	1	4	6	–	–	6
17	ESG-ризики та ризики сталого розвитку	6	1	1	4	6	–	–	6
18	Цифрові ризики міжнародного бізнесу та цифрової торгівлі	6	1	1	4	6	–	–	6
19	Системні ризики та економічна резильєнтність	6	2	2	2	6	1	–	5
20	Аналіз міжнародних криз та управління ризиками в умовах глобальних шоків	6	2	2	2	6	–	1	5
Разом за ЗМ 2		60	15	15	30	60	4	4	52
РАЗОМ за 7 семестр		60	15	15	30	60	4	4	52
ВСЬОГО за курсом		150	30	45	75	150	10	18	122

Теми практичних занять

№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
6 СЕМЕСТР			
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Ризик, невизначеність та інформація в умовах цифрової економіки			
1	Ризик, невизначеність та інформація в економічних системах	4	1
2	Теорія прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності	4	1
3	Інформаційна асиметрія та поведінкові аспекти ризику	4	1
4	Методи аналізу та оцінювання ризиків	4	2
5	Економіко-математичні методи моделювання ризику	2	2
6	Економічні ризики функціонування суб'єктів господарювання	4	2
7	Цифровізація економіки та нові джерела невизначеності	2	2
8	Дані та аналітика в управлінні ризиками	2	1
9	Кіберризики та інформаційна безпека	2	1
10	Сучасні підходи до управління ризиками та забезпечення стійкості	2	1
7 СЕМЕСТР			
Модуль 2			
Змістовий модуль 2. Глобальна невизначеність та ризики міжнародної економічної діяльності			
11	Глобальна економічна невизначеність та міжнародні ризики	1	–
12	Валютні та фінансові ризики міжнародної діяльності	2	1
13	Ризики міжнародної торгівлі та зовнішньоекономічної діяльності	2	1
14	Інвестиційні ризики та ризики міжнародних ринків капіталу	2	1
15	Геополітичні ризики та економічна безпека держав	1	–
16	Ризики глобальних ланцюгів створення вартості та постачання	1	–
17	ESG-ризики та ризики сталого розвитку	1	–
18	Цифрові ризики міжнародного бізнесу та цифрової торгівлі	1	–
19	Системні ризики та економічна резильєнтність	2	–
20	Аналіз міжнародних криз та управління ризиками в умовах глобальних шоків	2	1
РАЗОМ		45	18

Самостійна робота

5 СЕМЕСТР

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 0,5 год/1 год. занять (1 година на 1 лекцію);
- підготовка до практичних занять – 1 год/1 заняття;
- підготовка до контрольних заходів – 15 год. на 1 захід.

6 СЕМЕСТР

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 0,5 год/1 год. занять (1 година на 1 лекцію);
- підготовка до практичних занять – 0,5 год/1 заняття;
- підготовка до контрольних заходів – 10-15 год. на 1 захід.

№	Вид роботи	Денна форма	Заочна форма
5 СЕМЕСТР			
1	Підготовка до лекцій	7	–
2	Підготовка до практичних занять	15	–
3	Виконання практичних завдань протягом семестру	8	20
4	Самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом	–	15
5	Виконання індивідуальних розрахункових завдань протягом семестру	–	20
6	Підготовка до усіх видів контролю	15	15
	Разом за 5 СЕМЕСТР	45	70
6 СЕМЕСТР			
1	Підготовка до лекцій	7	–
2	Підготовка до практичних занять	7	–
3	Виконання практичних завдань протягом семестру	6	15
4	Самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом	–	15
5	Виконання індивідуальних розрахункових завдань протягом семестру	–	12
6	Підготовка до усіх видів контролю	10	10
	Разом за 6 СЕМЕСТР	30	52
	Разом за курс	75	122

Індивідуальні розрахункові завдання (заочна форма навчання). Індивідуальні розрахункові завдання є основною формою самостійної роботи здобувачів заочної форми. Вони складаються з 10 індивідуальних варіантів розрахункових завдань (по одному на кожну з тем дисципліни) в **6-му і 7-му СЕМЕСТРАХ**. Для кожного здобувача розроблено окремий варіант. Оцінка індивідуальних розрахункових завдань обчислюється як сума балів за виконані завдання (максимум 3 бали за завдання).

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

для всіх видів занять:

- робота з науковою та аналітичною літературою, нормативними документами (ISO 31000, COSO ERM, NIST CSF);
- пояснення причинно-наслідкових зв'язків та закономірностей у ризик-менеджменті та міжнародній економічній діяльності;
- дискусія та диспут – обмін поглядами щодо управлінських рішень в умовах ризику, невизначеності та глобальної нестабільності;
- кейс-метод (Harvard Case Method) – аналіз реальних ситуацій підприємницької, торговельної та міжнародної економічної діяльності.

для лекційних занять:

- проблемна лекція – постановка управлінської проблеми та її вирішення разом із аудиторією;
- лекція-дискусія з елементами візуалізації (схеми, матриці ризику, графіки);
- репродуктивна бесіда – актуалізація знань з суміжних дисциплін (математика, статистика, фінанси, міжнародна економіка);
- відеометод – аналіз документальних матеріалів та виступів практиків у сфері ризик-менеджменту та міжнародного бізнесу.

для практичних занять:

- розрахунково-аналітичні завдання – розв'язання задач із застосуванням критеріїв прийняття рішень (Вальд, Гурвіц, Севідж), VaR, CVaR, дерев рішень, імітаційного моделювання Монте-Карло;
- практична робота з реальними статистичними даними (НБУ, Держстат, UNCTAD, World Bank, IMF) у середовищі MS Excel та Google Sheets;
- кейс-аналіз – письмовий аналіз реальних ризикових ситуацій з формулюванням управлінських рекомендацій, зокрема в контексті валютних, інвестиційних та геополітичних ризиків;
- розробка політики інформаційної безпеки підприємства та аудит кіберризиків;
- аналіз глобальних ризикових звітів (WEF Global Risks Report, ENISA Threat Landscape) та побудова сценаріїв розвитку міжнародної економічної ситуації;
- групові проекти з розробки стратегій управління ESG-ризиками та ризиками глобальних ланцюгів постачання.

методи контролю та самоконтролю:

- фронтальне опитування на початку заняття – перевірка засвоєння лекційного матеріалу;
- поточний контроль виконання розрахункових завдань на практичних заняттях;
- поточний модульний контроль (ПМК) у формі тестування з однозначним вибором відповіді;
- підсумковий письмовий іспит комбінованої форми (задачі + тестування) – окремо за кожний семестр.

Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування:

1. На практичних заняттях – розрахункові та аналітичні завдання, кейс-аналіз, групові проекти.
2. За змістовими модулями – поточний модульний контроль у формі тестування (ПМК 1, ПМК 2 – у 5 семестрі; ПМК 3, ПМК 4 – у 6 семестрі).
3. Самостійна робота – виконання індивідуальних розрахункових завдань (заочна форма, обидва семестри).
4. За кожний семестр – підсумковий письмовий комбінований іспит (задачі + тест).

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу, який вивчається протягом 2-х семестрів включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену у 5-му та 6-му семестрах. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного іспиту (при його наявності) в загальній системі оцінок – **20 балів**. Право здавати заключний іспит дається студенту, який з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного іспиту набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки іспиту (за його наявності).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань лабораторних/практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Аналітичне завдання

Бал	Критерії оцінювання
4	Завдання виконано повністю: усі поняття/категорії розкрито правильно, наведено конкретні приклади з практики, таблиця/схема структурована й охайно оформлена, висновки аргументовані з використанням термінології курсу.
3	Завдання виконано в основному правильно; допущено незначні неточності у визначеннях або прикладах, що не впливають на загальний висновок; структура дотримана.
2	Завдання виконано частково: є суттєві прогалини в окремих категоріях, приклади загальні або частково невідповідні, висновки поверхові.
1	Виконано менше половини завдання; визначення хибні або відсутні, термінологія вжита некоректно, структура відсутня.
0	Завдання не виконано або здано списане без розуміння.
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми – 4 бали.</i> <i>6-й семестр</i> <i>Аналітичні завдання виконуються на темах 1, 3, 6, 7 (4 завдання × 4 бали = 16 балів)</i> <i>7-й семестр</i> <i>Аналітичні завдання виконуються на темах 11, 13, 14, 18 (4 завдання × 4 бали = 16 балів).</i>	

Розрахункова робота

Бал	Критерії оцінювання
4	Усі розрахунки виконано правильно, проміжні кроки показано, метод застосовано свідомо і коректно, висновок чіткий та обґрунтований, оформлення акуратне (таблиці підписані, одиниці вказані).
3	Розрахунки в основному правильні; допущено 1–2 арифметичні помилки, що не впливають на кінцевий висновок; метод застосовано правильно, висновок є але неповний.
2	Є помилки у формулах або методі, але загальний підхід правильний; висновок частковий або не відповідає результатам розрахунку; оформлення недостатнє.
1	Принципові помилки у виборі методу або формул; розрахунки виконано фрагментарно; висновок відсутній або хибний.
0	Завдання не виконано або списане без розуміння.
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми – 4 бали</i> <i>6-й семестр</i> <i>Розрахункові роботи виконуються на темах 2, 4, 5 (3 завдання × 4 бали = 12 балів)</i> <i>7-й семестр</i> <i>Розрахункові роботи виконуються на темах 12, 14, 17, 19 (4 завдання × 4 бали = 16 балів)</i>	

Кейс-аналіз

Бал	Критерії оцінювання
4	Проблему ідентифіковано точно, причинно-наслідковий аналіз повний і системний, рекомендації конкретні та реалістичні, грамотно використано термінологію курсу, власна позиція аргументована.
3	Проблему ідентифіковано правильно, аналіз присутній але частково поверхневий, рекомендації загальні; термінологія використана, але не завжди коректно.
2	Ідентифікація проблеми часткова, аналіз причин фрагментарний, рекомендації нереалістичні або відсутні; термінологія курсу майже не використана.
1	Проблему ідентифіковано хибно або не ідентифіковано; аналіз підмінено переказом умови; висновки відсутні.
0	Завдання не виконано або списане без розуміння.
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми – 4 бали</i> <i>6-й семестр</i> <i>Кейс-аналіз виконується на темах 1, 3, 6, 8 (4 завдання × 4 бали = 16 балів)</i> <i>7-й семестр</i> <i>Кейс-аналізи виконуються на темах 12, 13, 15, 19 (4 завдання × 4 бали = 16 балів).</i>	

Звіт

Бал	Критерії оцінювання
4	Документ структурований і повний: усі обов'язкові елементи присутні, оцінки обґрунтовані та внутрішньо узгоджені, заходи реагування конкретні з призначенням власника ризику, висновки щодо пріоритетних ризиків сформульовані.
3	Основні елементи документа присутні; окремі поля заповнені формально або без обґрунтування; заходи реагування загальні; структура дотримана.
2	Документ заповнено частково: менше половини елементів опрацьовано змістовно; оцінки не обґрунтовані; заходи реагування відсутні або формальні.
1	Документ заповнено фрагментарно, структура відсутня, зміст не відповідає вимогам завдання.
0	Завдання не виконано або списане без розуміння.
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми – 4 бали</i> <i>6-й семестр</i> <i>Звіти виконуються на темах 4, 9 (2 завдання × 4 бали = 8 балів).</i> <i>7-й семестр</i> <i>Звіт виконується на темі 16 (1 завдання × 4 бали = 4 бали).</i>	

Груповий проєкт

Бал	Критерії оцінювання
4	Усі етапи завдання виконані повністю і якісно, презентація логічна і структурована, усі члени групи брали активну участь, відповіді на запитання аудиторії вичерпні, висновки практично цінні та аргументовані.
3	Завдання виконано в основному повно; презентація є, але окремі питання аудиторії залишились без відповіді; не всі члени групи були однаково активні.
2	Виконано менше 70 % обсягу завдання; презентація неструктурована; участь групи нерівномірна; висновки загальні.
1	Виконано менше половини завдання; презентація відсутня або формальна; фактично працював один учасник групи.
0	Завдання не виконано або група не представила результати.
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми – 4 бали</i> <i>6-й семестр</i> <i>Груповий проєкт виконується на темі 10 (1 завдання × 4 бали = 4 бали).</i> <i>7-й семестр</i> <i>Груповий проєкт виконується на темі 20 у два оцінювані етапи:</i> <i>робота в групі та захист презентації (2 компоненти × 4 бали = 8 балів).</i>	

Індивідуальне розрахункове завдання (заочна форма навчання)

Бал	Критерії оцінювання
6	Завдання виконано повністю і правильно; метод розв'язання обрано коректно та свідомо; усі проміжні розрахунки показано; висновок чіткий, обґрунтований і відповідає результатам; використано термінологію курсу; оформлення акуратне.
5	Завдання виконано повністю; допущено незначні арифметичні помилки, що не впливають на кінцевий результат; висновок є, але неповний; оформлення дотримане.
4	Завдання виконано в основному правильно; є помилки у розрахунках, але загальний підхід правильний; висновок частковий або не повністю відповідає результатам.
3	Завдання виконано частково (не менше 50 % обсягу); метод обрано правильно, але розрахунки містять суттєві помилки; висновок відсутній або хибний.
2	Виконано менше 50 % завдання; метод обрано частково правильно; розрахунки фрагментарні; висновок відсутній.
1	Зроблено спробу виконання, але метод хибний; розрахунки некоректні; завдання фактично не розкрито.
0	Завдання не виконано або здано списане без розуміння.
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми – 60 балів</i> <i>(10 завдань по 6 балів).</i>	

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми – 20 балів</i> <i>6-й семестр</i> <i>2 тести по 10 балів: ПМК 1 – теми 1–5, ПМК 2 – теми 6–10</i> <i>7-й семестр</i> <i>2 тести по 10 балів: ПМК 1 – теми 11–15, ПМК 2 – теми 16–20</i>										

Зведений розподіл балів

Форма контролю	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття (15 занять × 4 бали)	60	–
Індивідуальні розрахункові завдання (10 завдань × 6 балів)	–	60
ПМК 1 (теми 1–5; теми 11–15)	10	10
ПМК 2 (теми 6–10; теми 16–20)	10	10
Всього поточний контроль	80	80
Підсумковий контроль – іспит	20	20
СУМА БАЛІВ	100	100

Підсумковий контроль – іспит (комбінована форма)

Іспит проводиться у письмовій формі та складається з трьох частин.

Частина 1. Тестування (5 балів) – 10 тестових завдань із однозначним вибором правильної відповіді, що охоплюють матеріал усіх тем дисципліни. Кожна правильна відповідь – 0,5 бала.

Частина 2. Теоретичне питання (5 балів) – розгорнута відповідь на одне теоретичне питання з переліку, затвердженого кафедрою. Оцінюється повнота, логічність викладу, використання термінології курсу та наявність власних висновків.

Частина 3. Розрахункова задача (10 балів) – розв'язання задачі з обов'язковим поясненням методу, показом проміжних розрахунків та формулюванням управлінського висновку. Тематика задач охоплює: критерії прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності, кількісне оцінювання ризику (VaR, СКВ, коефіцієнт варіації), аналіз чутливості та сценарний аналіз.

Критерії оцінювання іспиту*Частина 1. Тестування (5 балів)*

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Частина 2. Теоретичне питання (5 балів)

Бал	Критерії оцінювання
5	Відповідь повна, логічна, містить визначення, аналіз, узагальнення; грамотно використано термінологію курсу; наявні аргументовані власні висновки; встановлено міжпредметні зв'язки.
4	Відповідь в цілому правильна і достатньо повна; допущено незначні неточності у викладенні, що не впливають на загальний зміст.
3	Відповідь частково правильна; є неточності, окремі положення недостатньо обґрунтовані; висновки поверхові.
2	Відповідь має суттєві помилки; аргументи несформульовані; термінологія використана некоректно.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок; не обґрунтована; зміст розкрито фрагментарно.
0	Відповідь відсутня.

Частина 3. Розрахункова задача (10 балів)

Бал	Критерії оцінювання
10	Задачу розв'язано повністю і правильно; метод обрано коректно та свідомо; усі проміжні розрахунки показано; управлінський висновок чіткий, обґрунтований і відповідає результатам; оформлення акуратне.
8–9	Задачу розв'язано правильно; допущено незначні арифметичні помилки, що не впливають на кінцевий результат; висновок є але неповний.
6–7	Метод обрано правильно, але є помилки у розрахунках; висновок частковий або не повністю відповідає результатам.
4–5	Метод обрано правильно, але розрахунки містять суттєві помилки; висновок відсутній або хибний.
2–3	Метод обрано частково правильно; розрахунки фрагментарні; висновок відсутній.
1	Зроблено спробу розв'язання, але метод хибний; розрахунки некоректні.
0	Задачу не розв'язано.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

6-й семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Балів	Вид роботи	Балів
ЗМ 1	T1	Аналітичне завдання «Класифікація ризиків підприємства» + Кейс «Ризики бізнесу в умовах кризи»	4+4	Індивідуальне розрахункове завдання №1	6
	T2	Розрахункова робота «Критерії прийняття рішень (Вальд, Гурвіц, Севідж)» + Розрахункова робота «Дерево рішень та очікувана корисність»	4+4	Індивідуальне розрахункове завдання №2	6
	T3	Аналітичне завдання «Когнітивні упередження у прийнятті рішень» + Кейс «Інформаційна асиметрія на ринку»	4+4	Індивідуальне розрахункове завдання №3	6
	T4	Розрахункова робота «Матриця ризиків та аналіз чутливості» + Звіт «Ризик-реєстр підприємства»	4+4	Індивідуальне розрахункове завдання №4	6
	T5	Розрахункова робота «VaR, СКВ, коефіцієнт варіації»	4	Індивідуальне розрахункове завдання №5	6
	T6	Аналітичне завдання «Карта цифрових ризиків» + Кейс «Регуляторна невизначеність цифрового бізнесу»	4+4	Індивідуальне розрахункове завдання №6	6
	T7	Аналітична записка «Система KRI та концепція BI-дашборду»	4	Індивідуальне розрахункове завдання №7	6
	T8	Кейс «Кібератака на підприємство: аналіз та план реагування»	4	Індивідуальне розрахункове завдання №8	6
	T9	Звіт «ESG-ризики підприємства та план забезпечення стійкості (BCP)»	4	Індивідуальне розрахункове завдання №9	6
	T10	Груповий проєкт «Комплексний кейс-стаді: повний цикл ризик-менеджменту підприємства»	4	Індивідуальне розрахункове завдання №10	6
ПМК		Тест	20	Тест	20
Підсумковий контроль		Іспит	20	Іспит	20
Сума			100		100

7-й семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Балів	Вид роботи	Балів
ЗМ 2	T11	Аналітичне завдання «Карта глобальних ризиків та GPR-індекс»	4	Індивідуальне розрахункове завдання №1	6
	T12	Розрахункова робота «Хеджування валютного ризику (форвард, опціон)» + Кейс «Валютна криза: механізми поширення»	4+4	Індивідуальне розрахункове завдання №2	6
	T13	Аналітичне завдання «INCOTERMS 2020 та розподіл ризиків» + Кейс «Санкційні ризики у ЗЕД»	4+4	Індивідуальне розрахункове завдання №3	6
	T14	Розрахункова робота «Портфель, CAPM та країнова ризик-премія» + Аналітичне завдання «Порівняння країнових рейтингів»	4+4	Індивідуальне розрахункове завдання №4	6
	T15	Кейс «Економічна безпека України в умовах геополітичного шоку 2022–2024»	4	Індивідуальне розрахункове завдання №5	6
	T16	Звіт «Реєстр ризиків глобального ланцюга постачання»	4	Індивідуальне розрахункове завдання №6	6
	T17	Розрахункова робота «Оцінка впливу СВAM на українського експортера»	4	Індивідуальне розрахункове завдання №7	6
	T18	Аналітичне завдання «Комплаєнс цифрового бізнесу (EU AI Act, GDPR)»	4	Індивідуальне розрахункове завдання №8	6
	T19	Розрахункова робота «Міні-індекс економічної резильєнтності» + Кейс «Системний ризик: банківська турбулентність 2023 року»	4+4	Індивідуальне розрахункове завдання №9	6
	T20	Груповий проєкт «Порівняльний аналіз глобальних криз» (робота в групах + захист презентації)	4+4	Індивідуальне розрахункове завдання №10	6
ПМК		Тест	20	Тест	20
Підсумковий контроль		Іспит	20	Іспит	20
Сума			100		100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- мультимедіа- та проекційна апаратура (проектори, екрани, інтерактивні дошки);
- комп'ютери та доступ до мережі Інтернет;
- бібліотечні фонди (підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література);
- MS Excel та Google Sheets – для розрахунку VaR, CVaR, дерев рішень, моделювання Монте-Карло, побудови матриць ризиків та регресійного аналізу;
- платформи дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom) та інструменти комунікації (Zoom, Viber, Telegram) – для дистанційної форми проведення занять;
- доступ до відкритих баз даних та аналітичних платформ: Держстат України (ukrstat.gov.ua), НБУ (bank.gov.ua), World Bank Open Data (data.worldbank.org), IMF Data & Research (imf.org), IDEAS/RePEC (ideas.repec.org);

– нормативні документи у відкритому доступі: ISO 31000:2018 (iso.org), NIST Cybersecurity Framework 2.0 (nvlpubs.nist.gov), COSO ERM Framework (coso.org).

10. Рекомендовані джерела інформації

6-й семестр

Основна література

1. Кравченко М. О., Бояринова К. О., Копішинська К. О. Управління ризиками : навч. наочний посібник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstreams/3c182456-f6ea-4fce-b85c-7509194e4a4e/download>.
2. Олешко Т. І., Касьянова Н. В., Смерічевський С. Ф. та ін. Цифрова економіка : підручник. Київ : НАУ, 2022. 200 с. URL: https://vstup.htek.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/27.3-Digital_economy.pdf.
3. ITC/ILO. Enterprise Risk Management. A Guide for EBMOs to Promote Efficiency and Business Resilience. Geneva : ILO, 2023. 52 с. URL: <https://www.itcilo.org/sites/default/files/2024-06/Enterprise%20Risk%20Management.%20A%20guide%20for%20EBMO's.pdf>
4. NIST. The NIST Cybersecurity Framework (CSF) 2.0. Gaithersburg : NIST, 2024. 32 с. DOI: <https://doi.org/10.6028/NIST.CSWP.29> URL: <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/CSWP/NIST.CSWP.29.pdf>.
5. Татомир І. Л., Квасній Л. Г. (ред.) Поведінкова економіка: від теорії до практики : міждисциплінарний навч. посібник. Трускавець : ПОСВІТ, 2022. 408 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/PovedinkovaEKONOMIKA-2022-1.pdf>.
6. Olczyk M., Kuc-Czarnecka M. Digital Transformation and Economic Growth. *Technological and Economic Development of Economy*. 2022. Vol. 28, № 3. DOI: <https://doi.org/10.3846/tede.2022.16766>.

Допоміжна література

1. Когут Ю. І. Кібербезпека та ризики цифрової трансформації компаній : практичний посібник. Київ : СІДКОН, 2021. 372 с. ISBN 978-966-97546-9-1. Перевірити: <https://nashformat.ua/products/kiberbezpeka-ta-ryzyky-tsyfrovoi-transformatsii-kompanij-928039>
2. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент : магістерський курс : навч. посіб. 3-тє вид., змін. і доп. Луцьк : Надстир'я, 2023. 640 с. Перевірити: <https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/13826>
3. Голобородько А. Ю., Гусєва О. Ю., Легомінова С. В. Цифрова економіка : підручник. Київ : ДУТ, 2021. Перевірити: <https://vstup.htek.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/27.4-Holoborotko.pdf>
4. Cartwright E. Behavioral Economics. 4th ed. London : Routledge, 2024. 578 p. ISBN 978-1-032-41410-2. Перевірити: <https://www.routledge.com/Behavioral-Economics/Cartwright/p/book/9781032414102>
5. Hubbard D. W. The Failure of Risk Management: Why It's Broken and How to Fix It. 2nd ed. Hoboken : Wiley, 2020. 366 p. ISBN 978-1-119-52203-4. Перевірити: <https://www.wiley.com/en-us/The+Failure+of+Risk+Management%3A+Why+It%27s+Broken+and+How+to+Fix+It%2C+2nd+Edition-p-9781119522034>
6. Moloi T., Marwala T. Enterprise Risk Management in the Fourth Industrial Revolution. Singapore : Palgrave Macmillan, 2023. 103 p. ISBN 978-981-99-6306-5. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-981-99-6307-2> Перевірити: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-981-99-6307-2>

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua>
2. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua>

3. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org>
4. IMF Data & Research. URL: <https://www.imf.org/en/Data>
5. European Commission. Digital Decade DESI Visualisation Tool. URL: <https://digital-decade-desi.digital-strategy.ec.europa.eu>
6. NIST Cybersecurity Framework. URL: <https://www.nist.gov/cyberframework>
7. ISO 31000:2018 Risk Management. URL: <https://www.iso.org/standard/65694.html>
8. COSO ERM Framework. URL: <https://www.coso.org/guidance-on-erm>
9. IDEAS/RePEC – Economics Research. URL: <https://ideas.repec.org>
10. EU AI Act. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R1689>
11. RIMS Risk Knowledge Library. URL: <https://www.rims.org/resources/risk-knowledge>
12. World Economic Forum. Global Risks Report (annual). URL: <https://www.weforum.org/reports/global-risks-report-2025>
13. McKinsey Digital – Digital Risk & Transformation Analytics. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-digital>
14. ENISA. Threat Landscape 2024. URL: <https://www.enisa.europa.eu/publications/enisa-threat-landscape-2024>
15. CERT-UA – Урядова команда реагування на комп'ютерні надзвичайні події України. URL: <https://cert.gov.ua>
16. NC State ERM Initiative – Research & Reports Library. URL: <https://erm.ncsu.edu/library>

7-й семестр

Основна література

1. Економіка невизначеності: практичний погляд на проблему : монографія / за ред. В. І. Грушка. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2021. 503 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/monografiji/grushko_0023.pdf
2. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 660 с. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/47101>
3. Міжнародна економіка : навч. посіб. / за ред. В. П. Решетило, О. В. Бервено ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. 244 с.
4. Довгополий А. С., Плахотнюк О. І. Глобальна економічна безпека в умовах геополітичної нестабільності : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 268 с. URL: <https://yuricom.com/files/contents/globalna-ekonomichna-bezpeka-v-umovah-geopolitichnoi-nestabilnosti.pdf>
5. Біла книга з управління екологічними, соціальними та управлінськими (ESG) ризиками у фінансовому секторі / Національний банк України. Київ : НБУ, 2025. 18 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Bila_knyga_2025_fin.pdf

Допоміжна література

1. Caldara D., Iacoviello M. Measuring Geopolitical Risk. *American Economic Review*. 2022. Vol. 112, No. 4. P. 1194–1225. DOI: 10.1257/aer.20191823.
2. Hull J. C. *Risk Management and Financial Institutions*. 5th ed. Hoboken : John Wiley & Sons, 2018. 800 p.
3. Taleb N. N. *The Black Swan: The Impact of the Highly Improbable*. 2nd ed. New York : Random House, 2010. 444 p.
4. Markowitz H. Portfolio Selection. *The Journal of Finance*. 1952. Vol. 7, No. 1. P. 77–91.
5. World Economic Forum. *The Global Risks Report 2026: Insight Report*. 21st ed. Geneva : WEF, 2026. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2026/>
6. International Monetary Fund. *Global Financial Stability Report*. Washington, DC : IMF, April 2026. URL: <https://www.imf.org/en/publications/gfsr>

7. UNCTAD. World Investment Report 2025: International Investment in the Digital Economy. Geneva : United Nations, 2025. URL: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2025>
8. WTO. World Trade Report 2025: Making Trade and AI Work Together to the Benefit of All. Geneva : World Trade Organization, 2025. URL: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr25_e.htm
9. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2025 року. Київ : НБУ, 2025. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability>
10. ISO 31000:2018. Risk management – Guidelines. Geneva : International Organization for Standardization, 2018. 16 p.
11. Basel Committee on Banking Supervision. Basel III: Finalising Post-Crisis Reforms. Basel : Bank for International Settlements, 2017. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.htm>
12. Task Force on Climate-related Financial Disclosures. Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures: Final Report. TCFD, 2017. URL: <https://www.fsb-tcfd.org>
13. Regulation (EU) 2023/956 of the European Parliament and of the Council of 10 May 2023 establishing a carbon border adjustment mechanism. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/956>
14. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689>
15. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року» : Указ Президента України від 11.08.2021 № 347/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021>
16. Про санкції : Закон України від 14.08.2014 № 1644-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18>

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Національний банк України : офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua>
2. Міністерство економіки України : офіційний сайт. URL: <https://me.gov.ua>
3. Державна служба статистики України : офіційний сайт. URL: <https://stat.gov.ua>
4. Geopolitical Risk (GPR) Index : офіційна сторінка індексу. URL: <https://www.matteoiacoviello.com/gpr.htm>
5. Damodaran Online : бази даних країнових ризик-премій та вартості капіталу. URL: <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar>
6. International Monetary Fund : дані та публікації (WEO, GFSR). URL: <https://www.imf.org>
7. World Bank Open Data : статистична база даних. URL: <https://data.worldbank.org>
8. UNCTADstat : статистична база даних ЮНКТАД. URL: <https://unctadstat.unctad.org>
9. WTO Stats : статистична база даних СОТ. URL: <https://stats.wto.org>
10. Eurostat : статистична служба Європейського Союзу. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
11. EUR-Lex : доступ до права Європейського Союзу. URL: <https://eur-lex.europa.eu>
12. Урядова команда реагування на комп'ютерні надзвичайні події України CERT-UA. URL: <https://cert.gov.ua>